

Co-funded by
the European Union

DINCOLO DE GRANIȚE: REDESCOPERIREA ARTEI PREISTORICE PRIN CERAMICA DE CUCUTENI

PARTNER: Complexul Muzeal Național "Moldova"

ȚARĂ: România

COMPLEXUL
MUZEAL
NAȚIONAL
MOLDOVA
IAȘI

Cuprins

1. Introducere.....	2
<i>Durata activității este de 90 de minute.</i>	<i>4</i>
2. Implementarea activității.....	4
2.1 Obiectivele activității.....	4
2.2 Descrierea activității și metodologia.....	4
2.3 Instrumente și resurse.....	5
2.4 Integrări sugerate.....	5
<i>Participanții compară artefactele cucuteniene cu tradiții decorative din alte culturi preistorice din Europa.....</i>	<i>6</i>
3. Debriefing and Feedback.....	6

1. Introducere

Arta este un limbaj universal care transcende granițele și perioadele de timp. În cadrul acestei activități, cursanții adulți vor explora bogata lume artistică și simbolică a civilizației Cucuteni-Tripolye - una dintre cele mai vechi și misterioase culturi preistorice ale Europei. Prin interacțiunea practică cu arta decorativă a ceramicii Cucuteni, cursanții sunt invitați să reflecteze asupra continuității identității culturale, creativității și conexiunii umane de-a lungul secolelor.

Cultura Cucuteni, care a înflorit între 4800 și 3000 î.Hr. în ceea ce este acum România, Moldova și Ucraina, a produs ceramică extrem de sofisticată, cu modele geometrice complexe și scheme de culori vibrante. Această activitate folosește ceramica Cucuteni ca punct de plecare pentru a înțelege cum expresia artistică poate servi atât ca identitate personală, cât și ca memorie colectivă - oferind un punct de intrare puternic în discuțiile despre patrimoniul european, aprecierea interculturală și tradițiile sustenabile.

Prin interacțiunea cu tehnicile și simbolismul antic de fabricare a ceramicii, cursanții vor reflecta asupra modului în care cultura este conservată, transformată și reimaginată în contexte moderne. Acest atelier invită participanții să devină nu doar observatori culturali, ci și creatori - reinterpretând trecutul pentru a informa prezentul și a modela viitorul.

Activitatea „**Redescoperirea artei preistorice prin ceramica Cucuteni**” este profund înrădăcinată în valorile susținute de Uniunea Europeană și se aliază cu obiectivele generale ale proiectului **ONE Culture**: depășirea naționalismului și euroscepticismului prin conștientizare culturală, moștenire comună și exprimare creativă.

Conexiunea cu valorile fundamentale ale UE

- **Solidaritate:** Prin interacțiunea cu trecutul preistoric comun al Europei prin intermediul civilizației Cucuteni-Tripolye, participanții recunosc rădăcini culturale comune care transcend granițele naționale moderne. Aprecierea colectivă a tradițiilor străvechi promovează un spirit de unitate, cooperare și sprijin reciproc.
- **Democrație:** Atelierul este structurat în jurul dialogului incluziv, al libertății creative și al reflecției respectuoase, încurajând participanții să își exprime perspectivele și să interpreteze istoria prin propria perspectivă. Această abordare participativă modelează învățarea democratică și valorizează contribuția fiecărui individ.
- **Libertate:** Expresia artistică este esențială pentru această activitate. Participanții sunt invitați să reinterpreteze creativ simbolurile și motivele ancestrale, exercitându-și libertatea de gândire și imaginație. Acest proces celebrează libertatea culturală, promovând în același timp reflecția responsabilă asupra patrimoniului și identității.
- **Diversitate culturală:** Activitatea recunoaște și onorează diversitatea din cadrul patrimoniului cultural european, concentrându-se pe o civilizație mai puțin cunoscută, dar extrem de sofisticată. Evidențierea artei Cucuteni promovează dialogul intercultural și extinde narațiunea despre ceea ce constituie „cultura europeană”.
- **Sustenabilitate și responsabilitate:** Utilizarea materialelor naturale, a tehnicilor tradiționale și discuțiile despre practicile ecologice străvechi se leagă de obiectivele UE legate de sustenabilitate și cetățenie responsabilă.

Contribuție la obiectivele proiectului ONE Culture

Inițiativa **ONE Culture** își propune să contracareze naționalismul și euroscepticismul prin sublinierea interconexiunii culturale și a identității europene comune. Această activitate contribuie prin: Reclaiming a common European cultural legacy that includes cross-border influences (Cucuteni–Tripolye sites are found in Romania, Moldova, and Ukraine)

- Încurajarea gândirii critice despre identitate, memorie și patrimoniu ca fiind dinamice și comune, mai degrabă decât fixe și exclusive
- Utilizarea educației creative ca instrument pentru empatie, incluziune și implicare civică
- Oferirea unei narațiuni pozitive despre diversitatea profund înrădăcinată a Europei, promovând mândria fără excludere

Prin interacțiunea emoțională și intelectuală cu arta preistorică, elevii nu numai că dobândesc cunoștințe culturale, dar reflectă și asupra locului lor într-o poveste europeană mai amplă. Acest lucru încurajează un sentiment de apartenență mai puternic și mai incluziv - atât la nivel local, cât și global.

Grupul țintă și incluziunea

Grupul țintă

Această activitate este concepută în principal pentru cursanții adulți, cu vârsta de 18 ani și peste, din medii diverse. Este potrivită pentru:

- Participanți în educația adulților sau programe de învățare pe tot parcursul vieții
- Membri ai comunităților locale interesate de istorie, artă sau identitate culturală
- Vizitatori de muzee și grupuri de turism cultural
- Participanți la schimburi Erasmus+
- Educatori, artiști și facilitatori care explorează învățarea bazată pe patrimoniu

Nu sunt necesare cunoștințe artistice sau istorice anterioare - curiozitatea, deschiderea și dorința de a se implica creativ sunt singurele condiții prealabile.

Incluziune

Activitatea a fost atent concepută pentru a fi accesibilă, primitoare și adaptabilă unei game largi de cursanți. Incluziunea este integrată prin:

- **Accesibilitate culturală:** Utilizarea unor teme universale precum identitatea, simbolismul și creativitatea pentru a invita participarea din diverse medii culturale și lingvistice.
- **Materiale cu barieră redusă:** Toate instrumentele și materialele utilizate sunt accesibile ca preț, sigure și familiare, permițând participarea indiferent de statutul socioeconomic sau nivelul de educație.

- **Facilitare flexibilă:** Instrucțiunile și sprijinul sunt adaptate în funcție de nevoile participanților, cu oportunități de îndrumare individuală, repetiție și comunicare non-verbală.
- **Libertate creativă:** Participanții sunt încurajați să interpreteze simbolismul lui Cucuteni în moduri personale, permițând exprimarea diverselor identități, credințe și experiențe.
- **Dialog reflexiv:** Discuțiile de grup sunt moderate pentru a promova respectul, empatia și ascultarea activă, asigurându-se că fiecare voce este auzită.
- **Adaptabilitate:** Activitatea poate fi modificată pentru grupuri intergeneraționale, persoane cu dizabilități (de exemplu, prin mijloace vizuale, componente tactile) și participanți multilingvi (prin intermediul unor sugestii vizuale sau al unor materiale traduse).

Prin prioritizarea deschiderii, respectului și creativității, acest atelier servește drept model pentru educația culturală incluzivă, care le permite participanților să exploreze și să împărtășească perspectivele lor unice.

Durata activității este de 90 de minute.

2. Implementarea activității

2.1 Obiectivele activității

Până la sfârșitul acestei activități, participanții vor:

- Dobândiți o înțelegere istorică și culturală a civilizației Cucuteni-Tripolye și a moștenirii sale artistice.
- Aplicați principiile expresiei vizuale prin crearea de opere de artă ceramice inspirate de motivele și tehnicile Cucuteni.
- Reflectați asupra modului în care tradițiile artistice conectează comunitățile dincolo de timp și granițe, promovând dialogul intercultural și aprecierea.
- Dezvoltați abilități de observare, analiză și autoexprimare prin interacțiunea cu forme de artă preistorice.
- Experimentați un proces creativ tactil și reflexiv care leagă practicile antice de valori moderne, cum ar fi sustenabilitatea, identitatea și comunitatea

2.2 Descrierea activității și metodologia

Timp: 60–90 minute

Mărimea grupului: 5 până la 20 de participanți

Format: În persoană (în muzeu sau în spațiu comunitar)

Pasul 1: Introducere și spargerea gheții (10 min)

Participanții sunt bineveniți și li se oferă o scurtă prezentare generală a civilizației Cucuteni. Se pune o întrebare introductivă:

Facilitatorul oferă o scurtă istorie a Palatului Culturii din Iași (Anexa 1), corelând patrimoniul local cu narațiuni europene mai ample.

Pasul 2: Explorare ghidată a muzeului (10 min)

Participanții sunt ghidați printr-o scurtă expoziție (fizică sau virtuală) intitulată „Cucuteni: O incursiune în universul unei mari civilizații preistorice”. Accentul se pune pe elemente simbolice, culori și tehnici de meșteșug.

Pasul 3: Prezentare interactivă (12 min)

O prezentare PowerPoint detaliază structura socială, stilurile artistice și cosmologia civilizației Cucuteni (Anexa 2). Participanții observă exemple vizuale și discută teme decorative cheie, cum ar fi spiralele, utilizarea tricromatică a culorilor și animalele simbolice.

Pasul 4: Atelier de creație – Proiectează-ți propriul design de ceramică (30–40 min)

Fiecare participant primește o piesă (sau un șablon) din ceramică pentru a o decora folosind schemele de culori tradiționale Cucuteni (negru, roșu, alb) și motive. Facilitatorul îi sprijină pe participanți cu ghiduri de modele și diagrame de culori. Întrebările de reflecție îi ghidează pe participanți pe parcursul procesului:

Ce simboluri rezonază cu tine?

Cum ai exprima o poveste modernă folosind forme antice?

Pasul 5: Împărtășire și reflecție (5–10 min)

Participanții își expun lucrările și discută despre alegerile lor creative. Facilitatorul pune întrebări:

Ce ați găsit surprinzător sau semnificativ?

Cum se leagă această experiență de propriile voastre rădăcini culturale?

2.3 Instrumente și resurse

- Prezentare PowerPoint: „Misterele ceramicii Cucuteni”
- Obiecte sau șabloane ceramice reproduse
- Vopsele acrilice alb, roșu, negru
- Pensule, șorțuri, recipiente cu apă, materiale de curățare
- Ghiduri cu modele și fișe cu motive (spirale, meandre, figuri zoomorfe)
- Opțional: modele ceramice pentru referință

2.4 Integrări sugerate

- Această activitate este potrivită pentru:
- Programe educaționale muzeale
- Ateliere de istorie a artei pentru adulți sau de patrimoniu cultural
- Inițiative de învățare pe tot parcursul vieții în centre comunitare

de dialog intercultural Erasmus+
Despre meșteșuguri tradiționale și practici artistice sustenabile
ză bine cu subiecte precum:

- Identitate și patrimoniu cultural
- Expresie artistică și symbolism
- Civilizații preistorice și arheologie
- Sustenabilitate în artă și utilizarea materialelor
- Cunoștințe și tradiții intergeneraționale

Asocieri sugerate:

Asocierea 1: Identitate artistică

Activitate: „Limbajul meu simbolic”

Participanții explorează propriile simboluri culturale și creează compoziții abstracte inspirate atât de motivele cucuteniene, cât și de moștenirea personală.

Asocierea 2: Tradiții sustenabile

Activitate: „Eco-arta de-a lungul veacurilor”

Discuții despre practicile durabile străvechi (de exemplu, pigmenți naturali, resurse locale) și relevanța lor în criza ecologică actuală.

Asocierea 3: Plimbarea memoriei interculturale

Activitate: „Mâini peste timp”

Participanții compară artefactele cucuteniene cu tradiții decorative din alte culturi preistorice din Europa.

3. Debriefing and Feedback

Pentru a aprofunda impactul, facilitatorii sunt încurajați să-i îndemne pe participanți să-și conecteze procesul creativ cu valorile personale și rădăcinile culturale. Întrebări precum „Cum reflectă acest lucru cine sunteți?” sau „Ce tradiții ați moștenit sau reimaginat?” invită la o reflecție semnificativă.

Jurnalul vizual, povestirea sau feedback-ul colegial pot extinde implicarea dincolo de sesiune. Dacă este posibil, atelierul s-ar putea încheia cu o mică expoziție a lucrărilor participanților, sporind stima de sine și conexiunea cu comunitatea.

Participanții pot fi, de asemenea, invitați să-și documenteze procesul și reflecțiile într-un scurt jurnal foto sau o poveste video pe care să o împărtășească cu ceilalți - extinzând spiritul Cucuteni al memoriei comunitare în era digitală.

DISCLAIMER

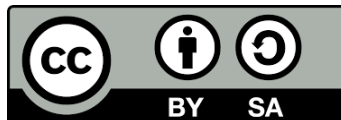
Finanțat de Uniunea Europeană. Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

Autori

© 2025 - ENCRE - European Network of Comics Representatives and Entrepreneurs (BE), Skill Up Srl (IT), Cap Ulysse (FR), Museumsverein Klostertal (AT), Complexul Muzeal National Moldova Iasi (RO), Quiosq (NE).

Această publicație a fost realizată cu sprijinul financiar al Comisiei Europene în cadrul proiectului Erasmus+ „ONE Culture - Depășirea naționalismului și euroscepticismului prin cultură”,

N. 2024-1-BE01-KA220-ADU-000243645.

Atribuire, partajare în aceleași condiții

(CC BY-SA) : Sunteți liber să partajați - copiați și redistribuiți materialul în orice mediu sau format și să Adaptați - remixați, transformați și dezvoltați pe baza materialului în orice scop, chiar și comercial. Licențiatorul nu poate revoca aceste libertăți atâta timp cât respectați termenii licenței conform următorilor termeni: Atribuire - trebuie să acordați creditul corespunzător, să furnizați un link către licență și să indicați dacă au fost făcute modificări. Puteți face acest lucru în orice mod rezonabil, dar nu în niciun mod care să sugereze că licențiatorul vă susține pe dvs. sau utilizarea dvs. **Partajare în mod similar** - Dacă remixați, transformați sau dezvoltați pe baza materialului, trebuie să distribuiți contribuția dvs. sub aceeași licență ca originalul.

Fără restricții suplimentare – este posibil să nu aplicați termeni legali.

2024 – 1 – BE01 – KA220 – ADU- 000243645

Anexa 1

Scurt istoric al Palatului Culturii din Iași, legând patrimoniul local cu narațiuni europene mai ample

Așezat mândru în inima Iașului, **Palatul Culturii** este una dintre cele mai emblematice clădiri ale României și un **simbol al identității moderne a țării, înrădăcinată în profunzimea istorică**. Construit între **1906 și 1925**, palatul a fost proiectat în **stil neogotic** de arhitectul **I.D. Berindei**, inspirat de tendințele vest-europene ale vremii, în special de **renașterea gotică franceză**. Deși finalizat la începutul secolului al XX-lea, Palatul evocă **grandoarea castelurilor medievale**, devenind o reinterpretare romantică a unui trecut atât național, cât și continental. A înlocuit fosta **Curte Regală a Moldovei**, continuând astfel direct moștenirea reședinței princiare medievale care făcuse din Iași una dintre capitalele culturale și politice ale Europei de Est.

De la Administrația Regală la Inimă Culturală

Inițial concepută ca **Palat de Justiție și Administrație**, clădirea a fost reutilizată după al Doilea Război Mondial într-un spațiu pentru cultură și memorie. Astăzi, găzduiește **patru muzee** majore:

- **MUZEUL DE ARTĂ,**
- **MUZEUL DE ISTORIE A MOLDAVIEI,**
- **MUZEUL ETNOGRAFIC AL MOLDAVIEI**
- **MUZEUL DE ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ „ȘTEFAN PROCOPIU”.**

Această transformare reflectă o **tendință europeană** mai amplă de transformare a fostelor centre de putere în **spații democratice de învățare**, conservare și acces public.

O oglindă a identității europene

Palatul Culturii este mai mult decât o comoară națională - face parte dintr-o **poveste europeană mai amplă**. Acesta reflectă:

- **vocabularul arhitectural comun** al stilurilor neogotic și stilul istoric,
- **misiunea culturală** a Europei moderne de a conserva, expune și educa.

ntre 2008 și 2016, susținută din **fonduri europene**, subliniază rolul activ al
servarea **patrimoniului cultural european**.

Co-funded by
the European Union

Co-funded by
the European Union

Depășirea naționalismului și euroscepticismului prin cultură